

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredno ob nedeljah in praznikih. — Inzerati do 80 petič 2.— Din, do 100 vrst 250 Din, večji inzerati petič vrsta 4.— Din. Popust po dogovoru. Inzeratni davki posebej.

Slovenski Narod: volja letno v Jugoslaviji 240.— Din, na inozemstvo 420.— Din.

Upravišтво: Knaflcova ulica št. 5, pritličje. — Telefon 2304.

Uredništvo: Knaflcova ulica št. 5, I. nadstropje. — Telefon 2034.

Pred odločitvijo v radikalni stranki

Veliko zanimanje za sejo glavnega odbora

Jutri se bo vršila seja glavnega odbora NRS, na kateri se bo odločalo o sporu med Vukičevićem in nezadovoljnimi. — Šumadija se buni. — Račun brez krčmarja.

— Beograd, 6. aprila. Jutri se ima vršiti tretja redna seja glavnega odbora radikalne stranke. Za sejo vlada v vseh političnih krogih veliko zanimanje, ker je od te seje v veliki meri odvisno, kako se bodo nadalje razvijali dogodki v radikalni stranki. Seje se udeležita tudi Aca Stanojevič in Marko Trifunović. Kakor se zatrjuje iz krogov pašičevcev in centurmasjev, bo glavni odbor na tej seji razpravljal o nadaljni borbi proti g. Vukičeviću. Vsekakor pa bo g. Aca Stanojevič še tekom današnjega dne posetil g. Vukičevića in mu predložil kompromis. Če g. Vukičević na to ne pristane, smatramo pašičevci, da je razcep radikalne stranke neizogiben.

V radikalnem klubu je bilo včeraj in danes precej živahno. V klubu so se mudili zlasti prvaki centurme gg. Uzunović, Maksimović in Miša Trifunović, ki so imeli dolgotrajne konference s svojimi pristasi.

Veliko pozornost vzbuja pokret v Šumadiji. Za v nedeljo je sklican v Sopotu velik shod, ki ga organizirajo skupno demokrati, radikalni in zemljoradniki. V proglasu, ki so ga izdali na vse Šumadije, naglašajo, da se sedanji režim briga zlasti za svoje osebne in partizanske interese, dočim za težnje naroda in njegove potrebe nima nikakega razumevanja. Zlasti se povdarja, da sta gg. Nastas Petrovič in dr. Tupanjanin govorila pred prazno skupščino, ko sta utemljevala svoje predloge za izboljšanje položaja kmetijskega prebivalstva in so vladni poslanci prišli v skupščino šele takrat, ko je bilo treba te predloge po naročilu vlade odkloniti. Na shodu bosta govorila Nastas Petrovič in dr. Tupanjanin. Istočasno pa povzra proglas vse poslance beogradskega

okrožja da pridejo na shod in tam pred volilci dajo odgovor, zakaj so glasovali proti tem predlogom. V vladnih krogih je vzbudil ta pokret veliko vznemirjenje, ker se Šumadija doslej ni še nikdar bunila proti vladi.

Radikalni center vzdržuje stalne zveze s KDK. V političnih krogih se splošno opažajo neprestani stiki med gg. Pribičevićem in dr. Ninčevićem, ki je zadnje čase opustil svojo dosedanje rezervo in postal najbolj aktiven nasprotnik g. Vukičevića. Sicer pa se dr. Zec centurmasi zelo rezervirano in izjavljajo, da ostanejo zaenkrat na terezu radikalne stranke. Potom interelacij in raznih drugih predlogov hočejo spraviti Narodno skupščino v tako situacijo, da bo g. Vukičević prisiljen podati ostavko.

Tudi v okolici g. Vukičevića je opaziti zelo veliko živahnost. Zlasti mlajši poslanci, ki so prišli v skupščino šele pri zadnjih volitvah, napovedujejo odločno borbo proti starim radikalnim politikom, ki hočejo imeti patent na vodstvu stranke. Zanimivo je, da si svoje Aco Stanojeviča vladinovi in nezadovoljniji. Eni kakor drugi povdarjajo, da je Aca Stanojevič z njimi.

Veliko nado polaga vlada na zborovanje gospodarskih krogov, ki se bo vršilo na velikonočni ponedeljek v Zagrebu. G. Vukičević upa, da bo pridobil prečanske gospodarske kroge za politiko svoje vlade, računajoč, da bi v zvezi s tem lahko organiziral novo hrvatsko stranko in tako vsaj formalno pridobil za vlado tudi Hrvate. Izgleda pa, da so računi režimovcev pogrešni in da bo tudi ta akcija vlade doživela velik fiasko.

Inozemsko posojilo padlo v vodo?

'Angleži zahtevajo, da uredimo prej vse naše dolgove v inozemstvu. — To pa je radi volitev v Franciji zaenkrat nemogoče. — Huda zadrega g. Vukičevića.

— Beograd, 6. aprila. Kakor se doznavna na merodajnem mestu, so nastale glede inozemskega posojila nove ovire tako, da se bo zadeva s posojilom znova zavlekla najmanj še za mesec dni.

Angleški kreditorji so stavili sedaj že naknadno zahtevo, da se pred našim posojilom regulirajo vsi dolgi v inozemstvu, ker je pač od tega v veliki meri odvisna plačilna zmožnost naše države. Kakor znano, je še nereseno vprašanje naših dolgov v Franciji in se še niti ne ve, koliko znašajo, ker zastopajo Francozi mnenje, da dolgujemo zlate franke, naši krogi pa trde, da gre le za papirnate franke. Angleži zato še čakajo s perfekuiranjem posojila.

Naša vlada je prišla vsled tega v precej mučno zadrego. G. Vukičević je upal, da bo lahko stopil pred Narodno skupščino že z najetim posojilom in da

bo tako lahko pokazal vsaj en uspeh. V ostalem pa bazira vsa politika Vukičevićeve vlade na najetju tega posojila in pade v vodo, čim se g. Vukičeviću ne posreči posojilo realizirati.

Ureditev francoskih dolgov pa je zaenkrat nemogoča, ker je v Franciji volilna borba na višku in se vrše volitve šele 29. t. m. Ker lahko roče te volitve v Franciji popolnoma novo politično konstalacijo, je še povsem nesigurno, ali bo mogoče v kratkem času urediti vprašanje naših dolgov tako, kakor to žele angleški kreditorji. V najboljšem slučaju bi bilo mogoče računati z rešitvijo tega vprašanja koncem maja in je dotlej najetje posojila nemogoče. Kakor se doznava, je v zvezi s tem odgodeno tudi potovanje finančnega ministra v London do konca tega meseca.

Albanska vlada molči

— Beograd, 6. aprila. Tudi danes dopoldne še ni prišel odgovor albanske vlade na našo zahtevo, naj ukine neutemeljeno zaporo državne meje v ohridskem okrožju. Namestnik zunanjega ministra dr. Šumenković je novinarjem izjavil, da je vlada ponovno brzojavno naročila našemu poslaniku v Tirani, naj urgira pri tiranski vladi odgovor in ponovno zahteva, da se meja takoj odpre. Odgovor pričakuje z vso sigurnostjo do dveh zvezter.

Velik shod KDK

— Split, 6. aprila. Velikega manifestacijskega shoda KDK ki se bo vršil na velikonočni ponedeljek v Splitu, se bo korporativno udeležil celokupni poslanski klub KDK. Za zbor so se vršile velike priprave in bo, kakor vsi dosedanj, tvoril mogočno manifestacijo za politiko KDK. Jadranska plovnitva nudi izletnikom na vseh svojih parnikih 30% popust. Iz Zagreba bo vozil v Split poseben vlak. Pričakuje se, da se bo shoda udeležilo okrog 15.000 ljudi.

Zopet glavnjača

— Beograd, 6. aprila. Narodni poslanec SDS g. Sava Kusanović je posetil včeraj notranjega ministra dr. Korošca in mu izročil nove dokumente in dokaze o grozodestvih v beograjski glavnjači. Dr. Korošec je izjavil, da bo uvelodil takoj preiskavo. Kakor se zatrjuje, bo poslanec Kusanović takoj po sestanku Narod. skupščine znova sprožil debato o glavnjači in zahteval od notranjega ministra pojasnila o poteku in rezultatih dosedanje preiskave ter o ukrepih, ki jih bo podvelo ministrstvo, da to sramoto končno odpravi.

PAMETEN PREDLOG

— Inmost, 6. aprila. Innsbrucker Nachrichten poročajo, da se je tirolski deželni glavar dr. Stumpf obrnil na lorda Rothemera s prošnjo, naj se zavzema tudi za južnotirolske Nemce, ki pod fašistično Italijo trpe mnogo huje kakor pa Madžari na Slovaškem, ki uživajo v primeri z južnotirolskimi Nemci zlato svobodo.

Osnutek protikorupcijskega zakona

Iz demokratičnih vrst je izšel baje osnutek protikorupcijskega zakona. — Zakon bi pomenil konec korupcije, toda vlada ga ne bo sprejela.

— Beograd, 6. aprila. Vest o protikorupcijskem zakonu, ki ga pripravlja vlada, se kljub dementijem g. Vukičevića potrjuje. Izgleda pa, da se pripravlja predlog proti želji in volji g. Vukičevića samega in da bi bilo vladi ljubše, če bi se ta akcija opustila. Prvotni namen preplasti s temi govoricami centurmasje in pašičevce, je zgrešil svoj cilj, ker baš v teh krogih naglašajo, da protikorupcijski zakon pozdravljajo, ker jim daje v roke novo in zelo ostro orožje proti g. Vukičeviću, kajti znano je, da partizanstvo še nikdar ni tako cvetelo, kakor pod Vukičević-Koroščevim režimom. Nujni predlogi, ki jih je vložila KDK v Narodni skupščini, že sami dovolj jasno pričajo, kje je leglo korupcije in vladi bi ne bil potreben nikak nov zakon, da stopi krivicem na prste, če bi imela le količjak resne volje.

Inicijativa za zakonski predlog poteka, kakor se zatrjuje, iz demokratičnih krogov. Demokrati so prišli sprito obtožbi, ki jih je objavila v skupščini KDK, v skrajno mučen položaj, ker so morali zagovarjati režimovce in korupcioniste, kar je napravilo med njihovimi volci skrajno slab vtis. Da ta vtis kolikor mogoče zabišejo, nameravajo predložiti osnutek protikorupcijskega zakona, ki ga je izdelal demokratiški poslanec in bivši minister Dragutin Pečić. Načrt obsega 35 členov, med katerimi so najznačilnejši sledeči:

Člen 8: Ko stopi ta zakon v veljavo, morajo predsedniki vseh sodišč potom "Službenih Novin" in uradnega glasila svojega teritorija izdati razglas ter pozvati, da vsakdo, ki mu je znano kakšno delo v smislu čl. 1. in 2. tega zakona (podkupovanje, korupcija) prijaviti to pristojnemu sodišču. Predsednik mora vsako tako prijavo takoj izročiti preiskovalnemu sodniku in obvestiti o tem državnega pravdnika.

Revizija novega davčnega zakona

— Beograd, 6. aprila. V vrstah državnega uradništva in privatnih namestencev je zavladalo veliko ogorčenje radi novega službeniškega davka, ki je zlasti državne uradnike zelo obremenil. Radi tega razmišljajo v vladnih krogih o reviziji novega davčnega zakona, v kolikor se tiče tega davka. Davčna stopnja naj bi se sorazmerno znižala tako, da bi bile nižje kategorije državnega uradništva sploh oproščene plačevanja tega davka. Izkazalo se je, da je KDK o priliki debate o davčnem zakonu edina pravilno presojala in je že takrat opozarjala na nevedržnost tega davka, ki obremenjuje socialno najšibkeje sloje.

Znižanje nemških reparacij

— Pariz, 6. aprila. Ministrski predsednik Poincare je nedavno napovedal možnost revizije Dawesovega načrta o ureditvi reparacij v zvezi z vprašanjem medzvezniških vojni dolgov. "New York Times" potrjujejo to vest in naglašajo, da so se tozadevno že vršili razgovori med zainteresiranimi vladami in agentom za izvedbo Dawesovega načrta Gilbertom Parkerjem. V smislu tega predloga bi se skupna svoja reparacija, ki je preračunana na 132 milijard zlatih mark, znižala na 82 milijard, od česar bi dobila polovico Amerika za izplačilo medzvezniških dolgov, dočim bi se Anglija vsem svojim zahtevam odpovedala.

SESTANEK NAŠEGA IN RUMUNSKEGA ZUNANJEGA MINISTRA

— Atene, 6. aprila. Rumunski zunanji minister g. Titulescu je izjavil dopisniku "Politike", da se sestane junija meseca z jugoslovenskim zunanjim ministrom. Pri tej priliki pride po njegovem mnenju do definitivnega sporazuma glede jugoslovensko-grške pogodbe. Rumunija je prevzela posredovanje med obema državama in je Grčija že poslala svoje predloge v Bukarešto, od kod jih bodo sporočili v Beograd. Takoj po sklenitvi grško-jugoslovenske pogodbe pride na vrsto vprašanje balkanskega Locrna.

Darujte za spomenik kralja Petra Osvoboditelja!

Predsedniki državnih in samoupravnih oblasti so dolžni čimprej prijaviti sodišču vsa krivična dela iz svojega področja.

Člen 9. Da se omogoči ugotoviti in prijavi prestopkov, ki so v zvezi z reparacijami, sekvistri, z upravljanjem vojne plena, oddajo zemlje dobrovoljcem in invalidom, nacionalizacijo bank nin podjetij, izdajo koncesij, obavljanjem nabavk ter sklepanjem pogodb za državne ali samoupravne enice potom državnih in samoupravnih organov, se ustanovi pri vsakem ministru strokovna komisija, ki ima nalogo, da pregleda vse tozadevne spise. Po pregledu mora komisija po dati ministru poročilo o rezultatu preiskave in označiti vsa dejanja, ki jih smatra za nekorrektna. Minister mora to poročilo predložiti pristojnemu sodišču. Če je osumljen minister sam, poda komisija poročilo Narodni skupščini.

Člen 34. Vsaka oseba lahko zahteva, da se proti njej vedno postopanje.

Člen 35. Kdor po sprejetju tega zakona ministru, narodnemu poslancu, članom samoupravnih korporacij, državnemu ali samoupravnemu službencu, občinskemu uradniku ali sodniku rednega ali borznega sodišča pokloni darila ali zahteva obljubo, da stori nekaj protizakonitega ali če zahteva, da opusti nekaj, kar zakon predpisuje, se kaznuje s težko ječo 2—10 let in globo 20.000 do 300.000 Din. Če denarne globe ni mogoče iztirjati, se spremeni v zapor, računajoč 50 Din globe za en dan zapore. Sprejeta ali obljubljena podkupnina se izroči invalidskemu fondu.

Po mnenju političnih krogov ni verjetno, da bi vlada na tak zakon pristala. Kakor pa se izve, da bo to akcijo podprla tudi KDK, ki bo s svoje strani sprožila sličen predlog.

Posvetovanje ministrov

— Beograd, 6. aprila. Danes dopoldne so se vršile ločene konference radikalnih in demokratičnih ministrov. Demokratiški ministri so se posvetovali v predsedstvu demokratskega kluba Razpravam je prisostvoval tudi g. Ljuba Davidović. Radikalni ministri pa so se sestali v ministrskem predsedstvu, kjer so imeli dolgotrajno konferenco z g. Vukičevićem. Po konferenci je odšel g. Vukičević na dvor, kjer je bil sprejet v avdienco.

Dr. SUNARIČ SE IZMIKA

— Zagreb, 6. aprila. Dr. Josip Sunarič je danes vašemu dopisniku izjavil, da so vesti, češ da snuje on skupno z g. Vukičevićem novo hrvatsko stranko ter da je njegovo bivanje v Zagrebu v zvezi s tozadevnimi razgovori, popolnoma neresnične. Ne glede na to pa se v vseh tukašnih krogih te vesti vzdržujejo in opozarja na tajne sestanke raznih lokalnih politikov z dr. Sunaričem.

KDO BO ŠVEHLOV NASLEDNIK?

— Praga, 6. aprila. V poučenih krogih se zatrjuje, da se ministrski predsednik gosp. Švehla, ki je te dni toliko okrevljal, da je lahko zapustil stanovanje, ne bo tako kmalu vrnil v politično življenje. Zato se v političnih krogih mnogo razpravlja o njegovem nasledniku. Kot najresnejši kandidat pride v poštev sedanjí vojni minister dr. Udržal. Imenuje pa se tudi dr. Vyškovsky.

TIHOTAPSTVO IZSELJENCEV

— Rim, 6. aprila. V Palermu je bila ustavljena ladja tržaške paroplovne družbe Carnia, ker so našli na njej skritih 21 Italijanov, ki so se hoteli brez dovoljenja izseliti. Ker sodijo, da se toliko ljudi brez vednosti posadke ne more skrivati na ladji, je bila aretirana vsa posadka, izvenšči poveljnika.

VATIKANSKO POSOJLO V AMERIKI

— Newyork, 6. aprila. Posojilo za Vatikan, v višini 1 in pol milijona dolarjev, je bilo v par urah podpisano v celoti. Vatikan bo posojilo porabil za zgradbo novega poslopja kongregacije de propaganda fide na griču Janikulu.

Iz ljubljanske kronike

Aretacija drznega kokoškega tatu. — Incident v frančiškanski cerkvi. — Prosjak, ki brani čast rojstne vasi.

Na Vodnikov trg sta zadnji čas prinašala neki moški in noka čedno oblečena ženska iz litijskega okraja mnogo kokoši naprodaj, ki sta jih takoj prodala in so se okoli njih ženske kar teple. Delala sta hudo konkurenco ostalim kmetom, kajti lepe kokoške sta prodajala po prav nizki ceni.

Litijskim orožnikom, v katerih okolišu so se zadnji čas množile tatvine kokoši, se je pred dnevi kmetično posrečilo izslediti tatukokošarja. Vozil se je v vlak s postaje Save v Litijo. Bil je to 40letni klatež in poklicni tat Vinko Zorc. Odvedli so ga v sodne zapore. Zorc je pozneje priznal, da je nameraval oditi v Smartno pri Litiji. Tam je sklenil ukrasti pri nekem posestniku več kokoši ter jih drugo jutro odnesti v Ljubljano na trg. Zorc je osumljen, da je zadnji čas pokradel okoli 94 kokoši, ki jih je prodal sam ali pa njegova sestra. Zorc le deloma priznava nekatere tatvine, tako tatvino pri zagorskem župniku, kjer je iz kurnika odnesel 12 kokoši; od teh je eno vrgel v Savo, druga pa mu je ušla, dočim je deset kuric prodal v Ljubljani. Njegova sestra Angela, ki je doma v Lažah, taji, da bi vedela za bratrove tatvine. Prodajala mu je kokoši, ker ji je vedno trdil, da kupčuje s kokošmi ter mu je tu d vsak izkupiček takoj izročila.

Snoči so pobožne Ljubljankinje in tudi Ljubljanci drveli v frančiškansko cerkev, kjer so hodili okrog božjega groba in poljubovali razpelo. Vsi so bili zatopljeni v molitev. Tako nekako ob 18. pa je odjeknil po cerkvi močan glas neke starejše ženske. Sredi cerkve je stopila na klop in začela prepevati:

— Ze dolgo nismo pili ga, pili ga, zatorej danes dajmo ga.

Vsi so se obrnili proti ženski, ki je začela po klopi skakati in mahati z rokami. Seboj je imela triletnega sinčka, ki se je tudi nekam čudno majal. Neki moški je stopil k nji ter ji zaklical:

— Tih, mamka! Saj nismo pri »Štefanu«.

Ženska se je razljutila in začela je kar besna divjati okrog. Poklicali so stražnika, ki je divjo žensko odpeljal z nazvečjo težavo iz cerkve. Ko jo je pripeljal na ulico, pa ženska — bila je to 40letna ženska, na Marija S. s Primskovga pri Kranju — ni hotela stražniku slediti ter je zahtevala izvoščka. Najeli so izvoščka in jo tako odpeljali s sinčkom vred v policijske zapore, kjer je prenočila. Danes je mož prosil, naj mu ženo zapro kar za eno leto.

Pred dežurnim uradnikom so se te dni vrstili berači in drugi reveži. Kar roke so si podajali. V sobo so privedli tudi starega Jakoba. Prosil je po Glinah, kamor se sedaj vsi berači zatekajo, ki se boje mesta.

— No, Jakob! Ze dolgo vas ni bilo v Ljubljani. In drugace? Saj včasih ste bili fant od fare!

— Da, da gospod. Bil sem dečko, da ga ni bilo v sedmih farah na Gorenjskem takega. Kaj hočete, sedaj me lahko vsaka coprnica pine, da odletim in padem kot bilka.

Jakob je doma iz Cngroba pri Škofji Loki. Hodi iz kraja v kraj in nabira najraje ližolček in moko, kar potem vse proda.

— Pa tam v Cngrobu ste ljudje, ki ne pustite tuja pri miru.

— To ni res, gospod! Mi nismo nobeni ravbarji. Če se fantje med seboj malo poravsajo, je to njihova stvar. Tuja pustimo pri miru. Čez mojo vas pa ne pustim slabo govoriti.

Jakob, odločen branitelj časti rodne vasi, je nato romal v sodne zapore.

RUSIJA NE ZAUPA ŽENEVI

— Moskva, 6. aprila. Sovjetski komisar Rikov je izjavil na letalskem kongresu, da se je razorožitvena konferenca v Ženevi ponesrečila in da mora Rusija pomnožiti svoje bojne sile.

Vstajenje

po romanu

L. N. Tolstega
Dolores del Rio

Pride!

ELITNI KINO MATICA

Borzna poročila.

Borze danes radi velikonočnih praznikov niso poslovale.

V prestem prometu zagrebške borze so notirali: Dunaj 800, Berlin 18.60, Milan 300.25, London 277.50, Newyork 56.83, Pariz 228.8, Praga 168.50, Curih 10.95.

Efekt i: Vojna škoda 436.

Še enkrat o dr. Gosarjevi skrbi za brezstanovanje

Ali je bil dr. Gosar kot vodja krščanskih socialcev pooblaščen od stanovanjskih najemnikov ali delavskih organizacij za svoje predloge o ukinitvi zaštite stanovanjskih najemnikov.

Včeraj smo opozorili na skrajno reakcionarno, kapitalistično in v interesi stanovanjskih najemnikov povsem nasprotno stališče bivšega ministra socialne politike dr. Gosarja v stanovanjskem vprašanju. Da smo imeli s svojimi stvarnimi ugotovitvami prav, dokazuje nesvrtani danesnji »Slovenec« odgovor, v katerem je nanizanih na naš naslov cela vrsta laži in podtikanih.

Pred vsem ugotavljamo, da dr. Gosar za svoje predloge, ki jih je stavil v imenu SLS ministrskemu odboru za stanovanjski zakon in o katerih trdi današnji »Slovenec«, da hočejo zaščito vseh, ki so stanovanj potrebni, ni dobil legitimacije od nobene organizacije stanovanjskih najemnikov in bržkone tudi ne od onih delavskih organizacij, ki jih ima SLS v mestih in raznih industrijskih središčih. Če bi jo imel, bi gotovo upošteval tozadevne izjave delavskih zastopnikov v ljubljanski občinski skupščini, razen tega pa vsaj sklep mariborskega občinskega sveta, ki se je izrekel za podaljšanje stanovanjskega zakona in kjer ima SLS večino. To je za dr. Gosarjeve izjave o zaščiti stanovanjskih najemnikov zelo značilno.

Kar se tiče »Slovenčeve« trditve, da smo mi list, ki je leta in leta najhujše divjal proti najemnikom in najbolj divje napadal SLS, kadar je nastopila za zaščito brezstanovanjcev, bi seveda samo želeli, da bi jo podprli s citati. Pove naj, kdaj se je to zgodilo, ako noče obdržati zaslužene imena katoliškega lažnjavca. Naš list je bil vedno za pravično ureditev razmerja med hišnimi lastniki in stanovanjskimi najemniki, pri čemer je vedno branil socialno šibkejšo, s čemer pa seveda tudi še ni rečeno, da smatra mnoge hišne lastnike, ki so pravzaprav »bajtarji«, za kapitaliste. Za moralo klerikalnega glasila je sploh značilno, da mistificira naša izjavljanja z izmišljenim citatom: »Dr. Gosar je kriv vse današnje stanovanjske bede«. Tega nismo nikoli zapisali, ker bi morali zapisati, da je bil dr. Gosar kriv tudi svetovne vojne, kar pa bi bilo vseeno nekoliko preveč časti zanj. Pač pa smo ugotovili, da izjavlja dr. Gosar, da je bil cilj njegove stanovanjske politike uvesti svobodo glede najemanja stanovanj, da kot minister socialne politike in

zastopnik SLS v vladi ni ničesar stvarnega storil za omiljenje stanovanjske bede od strani države in za ustvaritev takih pogojev, ki bi sami od sebe dali možnost svobodnega oddajanja in najemanja stanovanj. Vsa učenost dr. Gosarja obstoji v trditvi, da se bo z odpravo zaštite stanovanjskih najemnikov pospešila gradbena akcija, in v zahtevi, naj se država popolnoma osvobodí skrbi za odpravo stanovanjske bede ter vse to delo prepusti samo občinam. Vsa dejanska zaštita stanovanjskih najemnikov po dr. Gosarjevih predlogih obstoji poleg maksimiranja najemnine v tem, da se lahko deloizacije odgode samo za tri mesece, kakor da bi se v tej kratki dobi moglo odpraviti vsako pomanjkanje stanovanj.

»Slovenec« piše, da nam ne gre v glavo, da imajo občine prvi in največji del dolžnosti skrbeli za odpravo stanovanjske bede, ker smo ugotovili, da hoče dr. Gosar vsa skrbi za brezstanovanje prevzeti od države na občine sprito njegove izjave, da bi bilo veliko bolj umestno, ako bi se »tozadevne zahteve javnosti obračale predvsem na občino in šele v drugi vrsti na državo.« Prav dobro vemo, da imajo občine dolžnost skrbeli za brezstanovanje in so to svojo skrb večinoma tudi v veliki meri vršile, toda nič manjša ni ista dolžnost države, ki prav tako pobira davke od državljanov in še v veliko večji meri. Povsem napačno je deliti to odgovornost v prvo in drugo vrsto, ker je stanovanjski problem tako obširen, da brez sporednega sodelovanja vseh javnih činiteljev sploh ni rešljiv. In ker tega dr. Gosar »Slovenec« vrednote razumeti menda zato, ker je SLS zastopana v državni upravi, tiči baš v tem temeljna pogrška njegovih izjavljanj, kar smo hoteli predvsem ugotoviti.

Ako bi država vsaj toliko storila, da bi odpravila svoje urade iz zasebnih stanovanj, da bi dala na razpolago za brezstanovanje prazne vojašnice, ki so občinska last, da bi zgradila vsaj nekaj stanovanj za svoje službenice in storila vsaj majhen del tega, kar so občine že storile, pa bi bil morda stanovanjski problem že rešen.

Sicer pa ostane dejstvo, da zahteva dr. Gosar v najboljšem slučaju podaljšanje zaštite stanovanjskih najemnikov samo za 3 mesece, ne da bi nudil jamstvo, da dobe brezstanovanjci v tej dobi stanovanja, in tega dejstva vsa »Slovenčeva« zavijanja ne morejo utajiti. Tisti, ki se jih tiče, bodo že sami znali to njegovo skrb za brezstanovanje pravilno oceniti.

Pisane zgodbe iz naših krajev

Vlomilska tolpa pod ključem. — Roparski napad ali osveta. — Samomor 70letnega starca. — Nenavaden samomor višjega kontrolorja. — Zanimiv proces v Travniku.

Zagrebsko redarstvo je zopet ujelo nevarno vlomilsko tolpo, ki je že delj časa strahovala Zagrebčane s svojimi drznimi vlemi. Vse vlome so izvrševali prav za prav samo trije vlomilci, ostali so pa bili pomočniki. Skrivali so vlomilce v svojih stanovanjih in prodajali ukradene predmete. Voditelj vlomilcev sta bila Rudolf Bianchi iz Celja in Franjo Mičič. Oba sta bila že predkaznovana zaradi tatvine in izgnana iz Zagreba. Včasih jima je pomagala tudi trgovski pomočnik Milan Grmović, ki je tudi znan nepridiprav. Ti vlomilci so vlomili pri 47 strankah. Policija je pri vsakem vladu preiskala odtise prstov, zlikovci so pa bili skrajno previdni in so za seboj zabrisali vse sledove. Navzlic temu je policija pri vladu v stanovanje Blaža Hunjeta ugotovila po odtisih prstov, da je vladilec znani Rudolf Bianchini. Policija je tudi izsledila neko natakario, ki je nosila plašč, ukraden Fanihi Čepin. Natakario je povedala, da je plašč kupila pri nekem starinarju na sejmu. Ta je izpovedal, da je kupil več predmetov od invalida Antona Alara, ta le pa zopet priznal, da jih je kupil od Bianchinja in Podkrajška. Tako je policija končno izsledila glavnega vlomilca in sledile so številne aretacije. Vlomilec je priznal vseh 47 vladov. Policija je tudi aretirala Antona Alara, ki je kupoval ukradeno blago, in Marijo Kufek ter Frana in Marijo Očko, ki so vlomilce skrivali v stanovanju. Vsi se izgovarjajo, da niso vedeli, da je bil Bianchini vladilec in tat. Isto trdi tudi aretirani starinar Jerković.

Delavec Filip Kurek se je napotil peš iz Miroslavca v Zagreb. Pri maksimski sumi je pod noč srečal dva moška in v enem je spoznal Frana Cuglija, drugi mu je pa bil neznan. Kurek je možakarja pozdravil in prosil, naj mu da vžgalico. Eden mu je osorno odgovoril, da nima vžgalice. Ko se je oddaljil nekaj korakov, ga je neznanec udaril za hrbtom s kolecem po glavi. Kurek je iznenaden vprašal, kaj mu hoče, nakar je neznanec zakričal: Daj denar ali po izgubi življenje! Cuglija in neznanec sta nato prišla Kureka, ga vrgla na tla in ga pretepla. Neznanec ga je tudi nekolikokrat sunil z nožem v prsa, pa ga ni težko poškodoval. Kurek je napadalca javil policiji, ki je naslednji dan aretirala Cuglija. Ta je priznal, da je v družbi z nekim Bolčevičem pil v neki gostilni, kjer je sedel tudi Kurek. Sklenil je osvetiti se Kureka, ki ga je že dolgo sovražil. Odšel z Bolčevičem za njim in ga pretepel, nakar se je vrnil v gostilno. Odločno pa taji, da bi Kureka tudi oropal. Cuglija

lina je policija izročila sodišču, Bolčiča pa še išče.

V Koševu se je te dni obesil najstarejši mož, to je 70letni Ahmed Bucalo. Bil je oče štirih odraslih otrok. Starec je bil zadnja leta duševno potrt in se je skušal že trikrat usmrtiti, vendar so ga vedno pravočasno rešili. — Predvčerajšnjim se mu je pa samomorilni poskus posrečil. Ko ni bilo nikogar doma, je starec odšel v hlev in na žebelj na debeli gredi je privezal vrvi, na katero se je obesil. Ko je njegov zet proti večeru stopil v hlev, je našel starca že mrtvega. Samomorilec je bil velik čudak in so ga v vasi vsi spoštovali, ker je bil na glasu kot zelo učen mož. Do zadnjega je prebiral razne knjige.

V svojem stanovanju se je te dni usmrtil na prav nenavaden način. Dimitrije Pantič, upokojeni kontrolor finančne uprave v Beogradu. Vest o Pantevičevem samomoru je iznenadila vse, ki so ga poznali, ker je bil vedno vesel in šaljiv. Z majhnega pokojnika je težko preživljal sebe, ženo in hčerko. Iskal je službo vsehovsod, pa je ni mogel dobiti. Vendar ni nikoli nikomur potožil in je bil do zadnjega veselo razpoložen. Še na predvečer samomora se je sestal s svojimi prijatelji v neki kavarni. Pil in kadil je pa več, kakor navadno. Dva dni pred samomorom je šel tudi k fotografu in se dal slikati. Po večerji z domačimi se je zaprl v svojo sobo in pozno v noč pisal. Naslednje jutro ga ni bilo iz sobe in žena ga je šla klicati. Vrata so bila zaklenjena in okno zastrto. Pred stanovanjem so se zbrali sosede in povpraševali, kaj se je pripetilo. Kmalu je prišla tudi policija, ki je vdrla v sobo. Nudil se je vsem strašen prizor. Pantič je ležal v postelji s spačnim obrazom. Ko so stopili bliže, so videli, da ima vrhovo okoli vratu. Obesil se je leže. Zapustil je tri pisma na policijo, prijatelja in omoženo hčerko.

Meseca maja 1. 1923 so v Travniku proslavljali nekateri meščani krstno slavo. Slave po hišah se je udeležil tudi sreski upravitelj Marijan Pejič. Pred džamijo se je upravnik ustavil in začel žaliti moleče vernike. Razžalil je nekega Vajzovića in Mlačića. Končno je ukazal še muzikantom, naj zasvirajo pred džamijo kolo, in je tudi sam zaplesal. Ko so ga nekateri opozorili, naj ne žali mirnih muslimanov, je še bolj podivil in kričal, da je sam bog v Dolenjem Vakufu. Ko se je upravnik nato sprehajal po ulici, je od nekega padel preden kamen. To mu je dalo

povod, da je mobiliziral vse stražnike, ki so na njegovo povelje aretirali pet meščanov. V neki kavarni je z volovo ko pretepel nekega Vučića. Ko je tudi odredil aretacijo uglednega Salihbega Mirakema, se je narod zbral okoli njega, upravitelj pa je poklical orož-

Pred tujskoprometno sezono

Kaj je treba storiti, da čim bolj dvignemo tujski promet v naših krajih. — Organizirati bi bilo treba skupne izlete. — Italija nam dela konkurenco.

Čeprav nudijo »prvi« pomladanski dnevi pravo zimsko sliko, je vendarle treba vsiliti na skorajšnji pričetek tujske sezone. Tujski promet se je zadnja leta razvil tudi pri nas v važno narodno - gospodarsko panogo, ki zasluži tudi od širše javnosti vso pozornost. Kakor se kmet pripravlja na pomladansko delo na polju in travnikih, tako je treba tudi za uspešno tujsko - prometno sezono celo vrsto priprav, če nečemo, da se na tem polju razpase osat, ki ga itak ni mogoče popolnoma iztebiti.

Priznati je treba, da se je na tujsko - prometnem polju tekom zadnjih let s smotnim delom mnogo doseglo in da beležimo za naše začetniške razmere prav lepe uspehe, toda potrebno je, da spoznavamo tudi napake in jih skušamo odstraniti. In greši se pri nas še zelo, zelo mnogo.

Lansko jesen je bila ustanovljena v Splitu Zveza tujsko - prometnih organizacij, ki si je med drugim dala nalogo, da vodi enotno propagando za naša letovišča, kopališča in zdravilišča v inozemstvu. V ta namen je bila izdana cela vrsta raznih propagandnih publikacij, ki bodo pri tem gotovo dobro služile svojemu namenu. Poleg te propagande pa je muno potrebno, da ta vrhovna tujsko - prometna organizacija posveča tudi pažnjo razmeram doma in z vsemi sredstvi dela na to, da se odstranijo razne napake, ki so bile ugotovljene in kritizirane že v prejšnjih sezonah. Tu bo mnogo hvaležnega, in priznavamo, tudi težkega posla.

Opozorjanje na lepoto naših krajev pa še ni dovolj, da privabimo čim več tujcev. Dotok tujcev je treba tudi smoteno in dobro premisljeno organizirati. Ta stran tujsko - prometne propagande pa se je pri nas deslej precej zanemarjala. Drugod organizirajo skupinske izlete, krožne ture in ekskurzije, potom katerih privabijo, nudeč pri

nike in vse razglaš. — Ko je državno pravdnštvo v Travniku dobilo priče za vsa nasilna dejanja pijanega upravitelja, je dvignilo proti njemu tožbo in te dni se bo vršila razprava, za katero vlada veliko zanimanje. — Povabljenih je nad 60 prič.

tem največje ugodnosti, številne tujce in jih seznanjajo s svojimi tujsko - prometnimi centri. Pri nas se je doslej v tem oziru storilo le malo. Posledice se vidijo na vseh koncih in krajih. Naj navedemo samo en primer:

Naš največji konkurent na tujsko - prometnem polju je brez dvoma Italija. Italija se poslužuje vseh mogočih sredstev in načinov, da privabi tujce v svojo deželo, pri čemur si zlasti prizadeva, da jih odvede od nas. Tako dela med drugim veliko propagando tudi na Poljskem. Ne zadovoljuje pa se samo s papirnato reklamo, marveč organizira velike skupinske izlete. Tako odpotuje te dni iz Varšave skupina 300 izletnikov v Italijo. Izletniki potujejo z vlakom do Benetk, od tam pa bodo z avtomobili prepotovali vso Italijo. Da omogoči čim krajšo zvezo med Poljsko in Italijo, bo začetkom prihodnjega meseca odprta posebna značna proga Varšava - Rim. Tekom letošnega leta bodo Poljaki zgradili na italijanski strani Jadrana svoj dom.

A mi? Ali bi ne bilo mnogo prirode, da posejajo Poljaki na naše morje? Da grade svoj dom na naši obali? Prepričani smo, da bi to tudi z veseljem storili, če bi se jim z naše strani dala za to primerna iniciativa.

To je le en primer, ki dokazuje, koliko dela še čaka, če hočemo, da bo tujski promet res postal to, kar je v drugih državah — izdaten vir dohodkov in blagostanja širokih slojev.

Ni naš namen, da kritiziramo delo poklicanih činiteljev, katerim je treba priznati, da si mnogo prizadevajo, da dosežejo za splošnost čim več uspeha. Hočemo pa s tem opozoriti na potrebo skupnega delovanja vseh, ki imajo za to interes in razumevanje.

Slovo smukanju

Sveti Gregor že prepeva s pitkami Zelnitovanske pesmi po logih in gorskih obronkih. Zime so sili že vsi ljudje in nazadnje tudi smučarji, ki jih pomlad preganja vedno više v gore. Sneg je mlačen in noči je že minila potrepeljivost, kakor tudi ruševca, ki prhuje nemirno po gorskem mraku in čaka ljubezni, ki bo v kratkem zavriskala skozi pomlad, skozi širni gorski svet. Smučar pospravlja smuč in se ozira nazaj v dolgo zimo in računa in si izpravlja vest Kot sportnik je natančen, ni mu do laži, dobro pozna samega sebe in svoje moči, in natanko ve, koliko je prekoračil pot, ki si jo je začrtal v početku zime. Izmed vseh sportnikov more samo smučar natanko dognati svoj napredek ali pa celo nazadovanje in mu je poštena kritika nad vse ljuba in resnično dobrodošla.

Zimski sport je sicer sam na sebi jako delikaten, ker ni prav nič navezan na teoretično in njene dolgačasne navlake, temveč mora biti človeku skoro prirojen in se mora do dovršenosti razvijati samo tedaj, če je prešel vsemu rodu v kri. Smučarstvo se je pri nas počelo šele v zadnjih letih in je postalo strast posameznih, a vsega naroda se ni polastilo in je postalo skoro na nedeljski točki kot prijetna zabava mestnih izletnikov. A kljub temu ne moremo prezreti razveseljevalnega dejstva, da je sport prešel med ljudstvo, osobito v višje ležečih gorenjskih krajih, kjer se ga je posebno mladina oklenila z navdušenjem. Tako se bo mogel razvijati še v drugi generaciji po vseh pravilih in s tisto eksaktnostjo in dovršenostjo, s kakršno se lahko ponašajo narodi, ki goje smučarstvo že leta in leta, od rodu do rodu.

Vzlic vsemu je stopilo naše smučarstvo letos za velik korak naprej in je pokazalo napredek, kakršnega ne bi bil pričakoval. Z resno voljo, z železno vztrajnostjo in pod pravim nadzorstvom se je vzelo toliko, da se je moglo udeležiti mednarodne tekme v St. Moritzu. Ne vem, iz katkega vzroka se morejo neinteresirani ljudje norčevati iz 24. mesta, ki ga je zavzele naše smučarstvo pred svetovnim forumom, a toliko rečem, da se je naše dete pošteno izkazalo in pokazalo, da bodo morali računati z njim takrat, ko doraste in bodo njegove zmožnosti in prilike enake onim, s katerimi razpolagajo severnjaki, ki so se namesto v otroških vozičkih vozili na gladkih smučeh.

Velike ovire za razvoj zimskega sporta pa so pokazali sami kraji, ki pridejo v poštev. Čudna pasivnost, nezaznavanje tujskega prometa in še vedno močna konservativnost naših planinskih krajev so bili tehten vzrok, da se sport ni mogel letos tako razvijati kakor smo si želeli in kakor smo pričakovali. Bolišje se ne zna navezati gostov in bo v bodoče moral zastaviti vso pripravnost, da se bo diplomatično kosala s konkurenco. Dolina se je kolikor toliko dobro zavedala položaja, a najbolj se je izkazalo najmlajše med vsemi — žilavo Pohorje. Molstrana se je pričela energično gibati in je naposled vendarle spoznala silno delavnost in usodno konkurenco sosednje Kranjske gore, ki se v zadnjih časih razvija s čudovito brzino in hoče na vsak način pridobiti vodstvo tujskega prometa v svoje roke.

Zaradi pomembnih znakov, ki so se jas-

no pokazali v zimski sezoni, moramo za letošnje poletje pričakovati v naših letovskih krajih velikega vrvenja in kosanja med posameznimi postojankami. Boj bo pač težak in tudi lahek, kakor pa naleti. Vseeno pa mislim, da bo lahko onemu, ki pozna čas in njegov napredek, a težko onemu, ki hoče vse to negirati. —ot.

Poziv!

Bliža se doba velikih prireditvev. Najrazličnejša stanovska, kulturna, gospodarska in dobrotvorna združenja uporabljajo politni čas za to, da na velikih zborovanjih, anketah in konferencah, izletih in shodih poglabljajo svoj program in socialne težnje. Zbirajo sile, da jih utrjujejo v borbenosti in vstrajnosti, da obujajo vero v svoje ideale in ji z novimi sredstvi iščejo novih potov širjenja.

Volja in težnja za napredkom je razvita pri nas do močne višine. Nestrno iskanje novih potov, stvarjanje novih in združenje razmotanih sil v močne bojne vrste označujejo našo živlensko silo in so dokazi, da je nad nami bodočnost, svetlejša od preteklosti in boljša od sedanjosti.

Naša volja in težnja za napredkom se v efektu in praktično izrazi v razvoju in stanju našega kulturnega in materialnega gospodarstva.

Ljubljanski veleslem je viden in osredotočen izraz razvoja in stanja našega materialnega gospodarstva. Tu se steka rezultanti naših kulturnih, gospodarskih, socialnih in političnih komponent. Udeleževanja in ustvarjanja stanovskih organizacij, kulturnih združenj, socialno - političnih stremeljenj v narodu kažejo svoj koristen uspeh in učinek v stanju naše industrije, trgovine in obrti. Tudi je vidna naša kultura, naša socialna politika, naša socialno-higienika prizadevanja. Brez kulture, brez socialne politike ni industrije; brez industrije ni kulture in ne drugih izrazov narodovega, duševnega in etičnega udeleževanja.

Ta ozka vez in medsebojna notranja odvisnost med industrio, trgovino in obrtjo ter med našimi najrazličnejšimi stanovskimi, kulturnimi in gospodarskimi prostimi združenji mora biti dokumentirana tudi zunanjo vidno. Za to je nujna potreba in v korist stvari sami, da se ob času razkaza našega materialnega gospodarstva prilikom VIII. ljubljanskega veleslema v juniju mesecu od 2. do 11. vrše istočasno tudi vse druge naše velike prireditve stanovskega, kulturnega, sportnega in drugega značaja.

Svet naj vidi vse komponente našega ustvarjanja zbrane v eni močniti vrsti, da se bo delu naših in našega razuma, naši kulturi in našemu gospodarstvu klanjal. Zato ne cepimo moči in pokažimo se v celoti. In zopet je za to najlepša prilika čas letošnjega ljubljanskega veleslema.

Naprosajo se vse organizacije, društva, zveze, združenja itd., da se temu vabilu odzovejo in svoje glavne prireditve postavijo v dobo letošnjega veleslema.

Cenjena obvestila naj se blagovolijo poslati uradu veleslema v Ljubljani.

Po gostih.

Ona: Danes smo imeli v splošnem zelo dostojne goste.

— Kako to misliš?

— Manjkata nam samo dva pribora. ob pol 20 zvečer Sestrična iz Varšave. Ljudska predstava pri znižanih cenah. Izven.

Beležnica

KOLENDAR.

Danes: Petek, 6. aprila 1928; katoličani: Veliki petek; pravoslavni: 24. marca, Siskst.

Jutri: Sobota, 7. aprila 1928, katoličani: Velika sobota; pravoslavni: 25. marca, Blagovesti.

Današnje prireditve

Drama: Ob 16: INRI.

Dežurne lekarne.

Danes: Bohinj, Rimska cesta; Levstek, Resljeva cesta.

Prosveta

Repertoar Narodnega gledališča v Ljubljani.

Drama.

6. aprila, petek: I. N. R. I. Izv. Ob 16. Znižane cene.

7. aprila, sobota: Zaprto.

8. aprila, nedeljo: ob 15. I. N. R. I. Znižane cene. Izv. — Ob 20: I. N. R. I. Znižane cene. Izv.

9. aprila, ponedeljek: ob 15. I. N. R. I. Znižane cene. — Ob 20: Nedeljski oddih. Ljudska predstava. Znižane cene.

Opera.

6. aprila, petek: Zaprto.

7. aprila, sobota: Zaprto.

8. aprila, nedeljo: ob pol 20. Carmen. Gostuje R. Marij Simenc. Izv.

9. aprila, ponedeljek: ob 15: Fidelio. Ljudska predstava. Znižane cene. Izv. — Ob pol 20: Lady X. Ljudska predstava. Znižane cene.

Operni velikonočni repertoar. V nedeljo 8. t. m. zvečer nastopi zopet po dolgi pavzi v naši operi naš priljubljeni tenorist g. Marij Simenc, in sicer v novi partiji, Poje don Joseja v operi »Carmen«, ki ga je doslej pel z ogromnimi uspehi v Zagrebu in Beogradu. Ostale partije polje gge. Thierry-Kavčnikova, Ribičeva, Poljeva, Španova ter gg. Holodkov, Rumpel, Janko, Mohorič in Perko. Dirigent g. Stritof. — V Ponedeljek popoldne se poje prekrasna Beethovnova opera »Fidelio«, zvečer pa uspešna opereta »Lady X« v že znanih zasedbah.

Gledališče med prazniki. V dramu se vpori v nedeljo popoldne ob treh in ob osmih zvečer Pastijonska igra INRI, katero je posetilo do sedaj že nebroj občinstva. Zaposlen je celokupni dramski ansambel in del muzike dravske divizije izjava fragmente Bachovega »Matejevega Pasijona« v prireditvi dr. Čerina. Pri nedeljskih predstavah se doda dosedanjim slikam še 15 slika »Vstajenje«, s sodelovanjem meščanske zbor pod vodstvom dirigenta Svetla. — V ponedeljek 9. t. m. ob treh popoldne se ponovi zadnjič pastijonska igra INRI. Vstopnice se dobe v predprodaji pri dnevnih blagajni v operi, na kar posebno opozarjamo občinstvo. Zvečer se igra Cowardova veseloigra »Nedeljski oddih« v znani zasedbi. Vse štiri predstave se vrše po znižanih cenah. V operi se poje v nedeljo zvečer priljubljena Bizetova »Carmen« z gospos Thierryjevo v naslovni vlogi. Kot don Jose poje priljubljeni tenor Mario Simenc, član zagrebške opere in ljubljene našega občinstva. V ponedeljek popoldne se poje v operi »Fidelio« z gospos Bettom, Holodkovom, Rumpelom, Kovačem, naslovno vlogo polje g. Mitrovičev. Zvečer se ponavlja zabavna opereta »Lady X«. Vse ponedeljkove predstave se vrše po znižanih cenah.

Sport

— Službeno iz LHP. Dovoljuje se tekme SK Mura: 1. SSK Maribor v Murski Soboti dne 8. in 9. t. ter SK Ilirija: SK Slovan v Ljubljani dne 8. t. IV. za obe tekmi v Murski Soboti se deljira sodnik g. Kereszturi (rez. g. Peterka), za tekmo v Ljubljani g. Vornčina (rez. g. Dobner). 1. SSK Maribor se obremeni z Din 20 — za prijavo tekme v Murski Soboti ter se poziva, da obe tekmi takoj prijavi. — Vsi klubi se ponovno opozarjajo, da je vsako tekmo katero odigralo, prijavi podavezu. V nasprotnem slučaju bo uprav odbor vsako tekmo zabil. Dalje se opozarjajo vsi klubi v katerih režiji se vrše tekme, da ubirajo v smislu savezne odredbe davek za JHS v iznosu 0.50 Din po vstopnici. Davek je vsakokrat odvzeti tekom prihodnjega dne po tekmi uprav. odboru LHP. — Tajnica.

— A. C. Kispesti v Ljubljani. Za velikonočne praznike igra v Ljubljani eden vodilnih madžarskih profesionalnih klubov, A. C. Kispesti. Kispesti je že dvajset let nepretrgoma v prvem razredu in je bil dosedaj vedno zelo ugodno plasiran. V prvenstvu je Kispesti opetovano igral važno vlogo. Porazil je večkrat oba vodilna kluba, Hungario in FTC. Lani se je v jenskem prvenstvu samo Kispesti posrečilo poraziti močno Sabario in to celo v razmerju 3:01 izgubili so sicer v prvenstvu proti FTC in Ujpesti, obe borbi sta bili za izgubljeni samo radi neverjetne smole, ki je spremljala moštvo. Moštvo razpolaga s starimi rutiniranimi igralci, med katerimi naj omenimo reprezentativnega vratarja Denesa, potem bivšega vodjo napada MTK Senkeya, famoznega centerforja Dana, ki je lani igral v reprezentanci tekmi proti Avstriji. Tudi večina ostalih igralcev je že večkrat nastopala reprezentativno. Lani je Kispesti z velikim uspehom gostoval v Nemčiji, potem na Rumunskem, na Poljskem, zelo uspešna je bila tudi turneja po Švici in Holandski. Moštvo je trenutno v prav odlični formi, tako da bosta tekmi res nudila prav lep sportni užitek. Podrobnosti o moštvi in njega postavi objavljamo jutri.

Sokol

— Nov sokolski dom otvori na svečan način 16. t. m. sokolsko društvo v Kruscu.

— V 3. številki »Prednjaka« (List jugoslovenskega sokolskega prednjaštva) končuje dr. Viktor Murnik na uvodnem mestu svoj članek »Simboli naših praporov«. Ev. Lovšin obravnava skoke, Stane Vidmar kolebnj naupor na drogu. Nadaljnja vsebina te številke vsebuje: Organizacija vzgojnega dela za naraščaj in deco JSS (od M. Vojnoviča); Prva muštrarska tekma gorenjske sokolske župe v Muštrarski (od S. V.); Objava tehnične odbora JSS; Iz župe JSS. Raznosterosti. — »Prednjak« izhaja vsaki zadnji dan v mesecu in celotna naročnina znaša 30.— Din. Urejuje ga dr. Viktor Murnik. — Opozorjamo vsa sokolska društva, da širijo »Prednjaka« med svojim članstvom!

Dnevne vesti.

— **Naši parlamentarci v Bratislavi in Zlinu.** V sredo jutraj so se pripeljali naši parlamentarci, ki so se udeležili zasedanja medparlamentarne unije v Pragi, v Zlinu, kjer so jih pozdravili na kolodvoru zastopniki mestne občine ter jih povabili na magistrat. Nato so si ogledali znano Batovo tvornico, kjer jih je pozdravil šefov zastopnik in prečital pozdravno brzojavko, ki jo je poslal na njihov naslov odsotni veleindustriec Bata. Pri vstopu v tovarno je pozdravila naše parlamentarce skupina mladih jugoslovenskih fantov, ki so zaposleni v Batovi tvornici. Po običajnem fotografiranju so si ogledali gostje tovarniške pisarne, katerih niso mogli dovolj prehlvaliti. Nato so posetili tudi bolnice in Batov internat. Ob 17. so se odpeljali v Bratislavo, kamor jih je spremljal tajnik medparlamentarne unije dr. Zadera. V Bratislavi jih je pričakovala na kolodvoru velika množica občinstva, ki jim je prirejala navdušene ovacije. Z avtomobili so se odpeljali v mesto in se nastanili v hotelu Carlton. Včeraj so si ogledali zanimivosti slovaške prestolice.

— **Iz finančne službe.** Vpokojeni so: oblastna finančna inspektorja v Ljubljani Martin Kovač in Lovro Kalasik, inspektor in sreski upravitelj v Prevaljah Ivan Černik ter inspektor in sreski upravitelj v Murski Soboti Martin Potočnik.

— **Českoslovaško odkolovanje.** Českoslovaška vlada je odkolovala z redom Belega leva bivšega našega konzula v Bratislavi Grgura Berića.

— **Napredovanje v Presbrihu.** Pomočnik direktorja tiskovnega oddelka v zunanjem ministru Vojislav Dragutinović je imenovan za tajnika ministristva.

— **Prenos pošte z aeroplani.** Poštni minister je izdal pravilnik o prenosu pošte z aeroplani.

— **Knez Pavle v Bukarešti.** V sredo jutraj se je pripeljal knez Pavle na poti v Bukarešto in Novi Sad.

— **Avstrijski dijaki v Beogradu.** Včeraj je prispela v Beograd večja skupina avstrijskih dijakov, ki so se udeležili zasedanja avstrijske akademije. V Beogradu ostanejo dva dni, na kar odpotujejo skozi Bosno in Hercegovino v Dalmacijo, kjer posetijo vsa večja pristanišča.

— **Nalezljive bolezni v mariborski oblasti.** V mariborski oblasti je bilo od 15. do 21. marca 9 slučajev tifuznih bolezni, 75 škrlatinke, 82 ošpic, 10 davice, 6 šena in 1 krčevite odreenelosti.

— **Živalske kužne bolezni v mariborski oblasti.** 2. t. m. je bil v mariborski oblasti zabeležen po 1 slučaj vrančinske prisada, stekline, svinjske rdečice in svinjske kuge.

— **Dražba občinskih lovov v ptuškem srežu.** V vseh občinah ptuškega sreža se bodo oddajali v maju na javni dražbi v zakup za dobo od 1. junija 1928 do 30. junija 1934 občinski lovi. Podrobnosti so razvidne iz razglasa v »Uradnem listu« št. 33 z dne 3. t. m.

— **Občinski lov obšine Gorje** se bo oddajal v zakup na javni dražbi 30. t. m. ob 9. uri v uradu sreskega poglavarja v Radovljici.

— **Razpis sodne službe.** Pri okrajnem sodišču v Brezjah se odda mesto sodnega sluga. Prošnje je treba vložiti najkasneje do 15. t. m.

— **Kongres kovinarjev.** Savez kovinarjev Jugoslavije bo imel letošnji kongres med 10. in 18. aprilom v Ljubljani. Udeležencem kongresa je prometno ministristvo dovolilo polovično vožnjo.

— **Konkurzi v marcu.** Letos v marcu so bili v naši državi 104 konkurzi, lani pa 149. V Hrvatski in Slavoniji je bilo 13, v Srbiji in Črni gori 73, v Sloveniji in Dalmaciji 11, v Bosni in Hercegovini 2, v Voivodini 5 konkurzov. V prvem četrtletju tekočega leta je bilo 260 konkurzov, lani v prvem četrtletju pa 349.

— **Konzulat Českoslovaške republike v Ljubljani** opozarja českoslovaške državljane, bivačaje na ozemlju kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev, da od danes naprej ne potrebujejo več vizumov za potovanje v Avstrijo in Nemčijo vsled tozadevne medsebojne pogodbe. Odslej se je potnikom izkazati samo z rednim potnim listom (pasom), izstavljenim od pristojne čsl. oblasti, oziroma konzulata, ki nadomešča prejšnje vizume. Začasni potni listi, kakor tudi potne konsignacije (skupni potni listi) so pa tudi nadalje podvrženi vidranju.

— **Društvo za nabiranje narodnega univerzitetnega zaklada** beleži s priznanjem in zahvalo, da sta pristopila k društvu kot prva pokrovitelja ljubljanski in mariborski občinski odbor z enkratnim prispevkom 5000 Din, oziroma z letnimi 5000 Din. Najvišji slovenski samoupravi sta dali vsem našim samoupravam najlepši zgled požrtvovalnosti za naš najvišji kulturni zavod, katerega moramo čuvati kot punčico svojega očesa. Naj ne bo nobene slovenske občine, na katero se bo odbor obrnil z vabilom za pristop k društvu, ki bi po svojih močeh ne hotela podpreti velikopotezne akcije med vsemi plastmi našega naroda.

— **Prepovedan lek proti tuberkulozi.** Zdravnik v Štipu Kosta Ilievic je izumil nedavno lek, o katerem je trdil, da je najboljši sredstvo proti tuberkulozi. Mnogi bolniki so se obračali nanj pisмено in osebno ter ga prosili, naj jim da to lekarsko, toda Ilievic je izjavil, da mora poprej dobiti dovoljenje ministristva narodnega zdravja. V srbskih listih se je vodila obširna polemika o tem novem leku proti tuberkulozi in bolniki so nestrpno pričakovali, kdaj dobi Ilievic dovoljenje, da bi smel prodajati to, po njegovih izjavah zelo učinkovito lekarsko. Toda ministristvo narodnega zdravja je izdalo v sredo komunikacijo, v katerem pravi, da Ilievicovo lekarsko »Tusilago« sploh ne deluje proti tuberkulozi. Špiski sanitetni referent je pa tudi ugotovil, da Ilievic sploh nima zdravniške diplome. Možja so obsodili na 10 dni zapora ali 100 Din globe.

— **Narodna ornamentika južnih Slovanov.** Zbral in izdelal prof. dr. Radovan N. Kazimirovič. Za tisk priredil Rista Kisić. Te dni sta izšli prvi seriji narodne ornamentike, v obliki dopisnic, v večbarvnem tisku na najfinjšem umetniškem kartonu. Ti seriji vsebujeta 46 raznih okrasov, natisnjenih na 16 dopisnicah, in označenih s številkami I—8 in II 1—8. Izdaja je v prid ustanovitvi fonda Dr. Nikodema Milaša, ki mu načeluje poseben odbor. Naročila sprejema in dopisnice razpošilja Rista Kisić, Beograd, Lomina ulica 46, telefon 52. Cena dopisnicam je: 100 kosov 80 Din; 250 kosov 180 Din, 500 kosov 340 Din, 1000 kosov 630 Din, z brezplačno poštnino in omotom. Z naročilom je treba poslati denar po položnici poštne hranilnice ali pa ga nakazati čekovnemu računu št. 54.192. Nekaj sto okrasov, ki jih je prof. dr. R. N. Kazimirovič zbral iz raznih krajev, jih obdelal in uredil v treh velikih albumih, med katerimi je tudi album, poklonjen Nj. Vel. kraljici Mariji, bo natisnjeno ne samo na dopisnicah, marveč tudi na umetniškem papirju večje oblike, s predgovorom, opisom in značajem narodnih okrasov. Tisk okrasov je poverjen našemu priznanemu tiskarsko - umetniškemu zavodu Jugoslovanski tiskarni v Ljubljani.

— **Gledališka mizerija v Sarajevu.** Iz Sarajeva poročajo o dogodku, ki jasno pričča, kako mizerne so tamšnje gledališke razmere. Kakor znano, je bilo sarajevsko samostojno gledališče ukinjeno in spojeno s splitskim. Za upravnika novega gledališča je bil imenovan Mirko Korolija. Ta pa v Sarajevu sploh ni hotel priti. Vsi igralci in tehnično osebje je ostalo brez plače. Gledališče je igralcem dolžno nad 90.000 Din. V četrtletje dopoldne je prišel v gledališče advokat Mišo Senja in je zaplenil gledališko garderobo in druge stvari. Denarja ni našel v blaginji Advokat je izjavil, da bo vse zaplenjene predmete prodal na javni dražbi in z denarjem plačal igralcem dolg. Med tem je pa sarajevsko gledališče javilo, da se bodo predstave še vršile. Obenem je pa odpovedalo skoraj vsem glavnim igralcem službe tako, da je zelo dvomljivo, ali bodo prihodnje predstave privabile občinstvo v gledališče. Akcija za vzdrževanje posebnega gledališča v Sarajevu doslej ni uspela.

— **Vreme.** Včeraj je bilo deloma oblačno, tu pa tam tudi lepo vreme. Čez noč je nastal velik vremenski preokret. Začelo je močno deževati in je v Ljubljani do 7. jutraj padlo za 14,2 mm dežja. Po meteoroloških poročilih iz raznih krajev je bilo včeraj povsod oblačno, le v južni Dalmaciji okoli Dubrovnika je bilo lepo in jasno. Morje je mirno. Včeraj je po državi splošno vladalo brezvetrije. Barometer se dviga in in se je včeraj gibal med 758 do 765. V Ljubljani je davi ob 8. kazal 759,7 (včeraj 758,6). Včeraj ob 14.30 je bil maksimum temperature 18,1° C nad ničlo, minimum davi ob 7.30 in sicer 7,7 C nad ničlo. Relativna vlaga je ob 8 jutraj znašala 92%.

PRIZNANO

najboljša oblačila pri najnižjih cenah nudi renomirana trrdka

J. Maček

Ljubljana, Aleksandrova c. 12.

Iz Ljubljane

— **lj Cerkljeni obredi na veliki četrtlet.** V stolnici je včeraj dopoldne škof dr. Anton Bonaventura Jeglič umival po predpisih cerkvenih obredov 12 starčkom noge. Skupna starost vseh znaša ravno 1000 let. Najstarejši starček je bil Vrhničan Anton Zalaznik, ki je star 89 let, najmlajši med njimi pa je bil Janez Cerar, ljubljčan, star 75 let. Starčki so doma iz raznih krajev ljubljanske škofije, od teh je 5 ljubljčanov in sicer: Lovro Serneck, 85 let, Jože Havptmann 84 let, Jakob Jager 84 let, France Vrhovec 84 let in Janez Cerar 75 let.

— **lj Napredovanje v policijski službi.** Policijski agencije ljubljanske policijskega ravnateljstva: Peter Markošič, Karel Pavlič, Anton Povhe, Fran Močan, Anton Vrečar, Peter Kette in Vilko Pečar so napredovali v III kategorijo državnih uradnikov.

— **lj Kam ljubljanci najraje potujejo?** Ljubljansko policijsko ravnateljstvo je izdalo v preteklih treh mesecih našim državljanom 1060 potnih listov, s katerimi je odpotovalo v inozemstvo 1292 oseb. Največ ljubljčanov je odpotovalo v Italijo in sicer 229, večina po trgovskih poslih, pa tudi v nekatera letovišča ob Jadranu, ki so pod Italijo. V Avstrijo je odpotovalo 282, na Českoslovaško 31, v Francijo 16, Nemčijo 19, Madžarsko 2, Bolgarijo in Rumunijo po 1 oseba. V ostale evropske in druge države je odpotovalo 541 oseb, največ v Ameriko.

— **lj Tujski promet v Ljubljani.** V letošnjem prvem četrtletju je bil tujski promet v Ljubljani še dokaj živahen. Iz raznih krajev naše države je prišlo okoli 10.000 tujcev, iz inozemstva pa 646, katerim je ljubljanska policija vidrala potne liste. Največ inozemcev je prišlo iz Avstrije, Českoslovaške, Nemčije in Italije, večinoma po trgovskih in drugih poslih. V Ljubljano je prišlo tudi 15 Armencev. V Ljubljani in okolici je naseljenih, zirozma zaposlenih okoli 2500 inozemcev.

— **lj Ribji trg.** Današnji ribji trg je bil prav dobro obiskan in založen. Že zgodaj jutraj so gospodinjice navalele in no večni kupovale žabje krake, ki jih je bila ogromna množina. Tudi rib je bila večja množina, kakor drugače. Prodajali so ljubljanski in okoliščanski ribiči lepe ščuke, kline, pečenke in karpe. Cene ribam so neizpremenjene.

— **lj Mestna zastavilnica** naznanja, da se vrši tomesecna dražba v avgustu 1927 zastavljenih predmetov v četrtlet 12. t. m. ob 15. uri v uradnih prostorih v Prečni ulici.

— **lj Muzejsko društvo za Slovenijo** ima svoj toletni občni zbor dne 18. aprila 1928 ob pol 5. popoldne v predavalnici Narodnega muzeja v Ljubljani, Bleiweisova cesta 24. — Dnevni in razpravni red v smislu določil št. 11. veljavnih društvenih pravil.

— **lj Nepreviden voznik.** Hlapec Artur P. je včeraj jutraj vozil z dvovpreženim vozom po lžanski cesti proti lgu. Pri hiši št. 11 je iz neprevidnosti zadel ob mlekarški voziček posestnikove hčere Marije Lavrič z Ilovce. Prvnik je mlekarici šest litrov mleka. Deloma je bila nesreče kriva tudi mlekarica sama, ker je vozila po levi, namesto po desni strani ceste.

Pomladanske plašče

moderne, v kratki izvršitvi, najlepših modnih vzorcev, boste kupili pri trrdki FRAN LUKIČ, Ljubljana, Stritarjeva ulica.

— **lj Poškodba tuje lastnine.** Pisarna elektrotehnične družbe »Elektra« je policijski naznanila, da so neznanji zlikovci včeraj ponoči pokvarili električno napeljavno v bližini gostilne pri »Slepem Janezu« v Zapužah. Odjemalci električnega toka so morali biti vso noč brez luči. Družba trpi precejšnjo škodo.

— **lj Druženje jugoslovenskih inženjerjev in arhitektov — Sekcija Ljubljana** javlja, da se je za leto 1928. izvoljeni upravni odbor konstituiral tako-le: Predsednik inž. Janko Mačkovšek, I. podpredsednik inž. Leo Mencinger, II. podpredsednik inž. Alojz Hrovat, I. tajnik inž. Ladislav Bevc, II. tajnik inž. Nace Perko, I. blagajnik inž. Ciril Pirč, II. blagajnik inž. Boris Hribar, I. knjižničar inž. Karel Tavčar, II. knjiž. inž. Stanko Dimnik, I. gospodar inž. Josip Černivec, II. gospodar inž. Josip Stolica; odborniki: inž. Anton Dietrich, inž. Igo Pehani, inž. Fr. Slana, inž. Pavel Vrbič, inž. Fran Zelenko; člana nadzornega odbora: inž. Viktor Skaberne in inž. Vinko Strgar.

— **lj Kolesarsko in motociklistično društvo »Sava« v Ljubljani.** Odborova seja se vrši dne 15. aprila ob pol 10. uri donolndne v društvenem prostoru. — Odbor.

— **lj Zveza kolesarskih društev v Ljubljani** naznanja, da se vrši redni občni zbor dne 15. aprila ob pol 11. uri dopoldne v društvenih prostorih. — Odbor.

— **lj Smrtna kosa.** Nenadoma je preminul dijak VII. realke Stanko Flajs, rodom iz Soče. Bil je vester in marljiv dijak. Pogreb se bo vršil v ponedeljek ob 2. popoldne iz mrtvašnice pri Sv. Krištofu. Prizadetim naše sožalje.

— **lj Otrok utonil v gnojnici.** V Črni vasi na Barju se je včeraj popoldne pripetila težka nesreča. Otroci posestnika in invalida Janeza Strleta in sosedovi so se igrali okoli hleva in skrivali. Med njimi je bila tudi 7letna Marijčka. Ta je hodila okrog greznice ter po nesreči zdrknila vanjo, ne da bi jo kdo opazil. Šele pozneje je njen bratec opazil truplo nesrečne sestrice. Obvestil je mater, ki je potegnla deklico iz gnojnice, toda bilo je že prepozno. Deklica je bila mrtva. Zadušila se je v gnojnici. Policijska komisija z dr. Avramovičem na čelu je pozneje opravila predpisane formalnosti. Dr. Avramovič je sprva odredil, da ostane truplo utoplenke doma na mrtvaškem odru. Med poslovanjem policijske komisije pa je zdravnik dr. Avramovič odkril, da je v Sterletovi hiši slučaj škrlatinke. Obolenja je učenka I. razreda osnovne šole Ivanka Strle. Zdravnik je nato odredil, da so deklico z vozom reševalne postaje, ki je določen za nalezljive bolezni, prepeljali v javno bolnico. Mestni fizik dr. Rus pa je danes odredil, da se truplo utoplenke pripelje v mrtvašnico.

— **lj Otroške obleke, predpasnice od 30 Din dalje.** Največja založba, česko blago, dunajski izdelki, Kristofič-Bučar, Stari trg, 47/T.

— **lj Razne tatvine.** Žeparji so tudi včeraj imeli na Vodnikovem trgu dober plen. Neznani žepar je izmaknil Rozaliji Rupnik, ki stanuje v Lanišču pri Škofelci, iz ročne košarice usnjato denarnico s 500 Din gotovine. Žepar se je po tatvini zmuзал med množestvino množico. — Gostilničarju Franu Uršiču v Rožni dolini je bilo iz vodnjaka na dvorišču ukraden pločevinasto vedro, vredno 50 Din. — Dimnikarskem pomočniku Franu Vrhovcu je nekdo na Brdu pri Viču ukradel kompletno dimnikarsko orodje, vredno 250 Din. Vrhovec je pustil orodje pri hiši št. 117 ter se za trenutek odstranil. — V Rožni ulici št. 8 tamnočemu usnjarskemu pomočniku Alojziju Turku je tat izmaknil iz nezaklenjene spalnice nove, 300 Din vredne hlače.

— **lj Dobitj policijske kronike.** Policijska ima zadnje dni velikega tedna mnogo opravka z berači in krošnjari. Dnevno pripeljejo na policijo po tri in še več beračev. Snoči je bila aretirana tudi neka ženska radi pijanosti in nedostojnega vedenja v cerkvi. Policijski so bile prijavljene 4 manjšje tatvine, dalje neka Slavka radi odprave telesnega plodu, 1 telesna poškodba, 1 poškodba tuje lastnine, 1 oseba radi paslega kontumaca, 3 gostilničarji radi prekrščenja policijske ure in 7 voznikov, oziroma avtomobilistov radi prestopkov cestnopolicijskega reda.

— **lj Ozalid — stavbniškom — tehničnim podjetjem,** kakor tudi trgovinam s papirjem naznanjamo, da sem prevzel zastopstvo, svetloposnega papirja za suhe kopije »Original-Ozalid«. Papir je vpeljan v vseh uradih, leta in leta preizkušen, nepokvarljiv, zelo občutljiv, se vsled finih surovin ne loml in nikdar ne pobleđi. Z njim hranite čas in delavne moči. Pazite na ime »Ozalid« in zahtevajte specialno poombdo od trgovine Iv. Bonač, Ljubljana.

— **lj Specialna trgovina dunajskih bluz.** Krasne kasha obleke, Kristofič-Bučar, 46-T.

Nobilova ekspedicija na severni tečaj

Stroški bodo znašali okrog 10 milijonov lir. — Prot'kcija češkemu učenjaku. — Nobile bo startal sredi aprila.

Po prvem poskusnem poletu iz Rima v Milan se je vrnil Nobile v Rim z brzovlakom, da nadzira priprave za ekspedicijo in uredi z zastopniki kraljevskega zemljepisnega društva in milanske industrije finančno vprašanje ekspedicije. Banke, industriji in zasebniki so zbrali doslej 5 milijonov lir za Nobilovo ekspedicijo. Temu znesku je treba prističi še znatni prispevek zemljepisnega društva in vladno subvencijo. Ekspedicija na severni tečaj bo stala približno 10 milijonov lir. General Nobile je bil z izidom poskusnega poleta zelo zadovoljen. Za talasografije in oceanografske študije je dal ekspediciji na razpolago zelo dragocene aparate znani geofizični zavod v Trstu.

Veliko zanimanje je vzbudilo med znanstveniki in politiki povabilo češkega profesorja Behounka, ki se udeležil ekspedicije na severni tečaj in bo sodeloval pri vseh znanstvenih proučevanjih. Prof. Behounek je edini tujec, ki je bil po sporazumu z italijansko vlado in kraljevskim zemljepisnim društvom povabljen, naj se udeležil ekspedicije na severni tečaj. Nekemu norveškemu meteorologu je bilo dovoljeno udeležiti se samo deloma ekspedicije v arktičnih pokrajinah. General Nobile je povabil češkega učenjaka zato, ker ga ceni kot takega in ker mu je pomagal pri znanem sporu z Amundsenom. Behounek je bil med izumskimi znanstveniki edini, ki se je zavzel za Nobile, češ da mu je treba priznati zasluge pri ekspediciji na severni tečaj I. 1926. Znanstvena vloga prof. Behounka bo pri Nobilovi ekspediciji zelo važna, ker bo meril z novimi izpopolnjenimi instrumenti, ki so nameščeni deloma v zrakoplovu, deloma pa ostanejo v Kingsbaju, zračno elektriko in radioaktiviteto. Okrog se-

vernega tečaja povzroča baje atmosfersko elektriko radioaktiviteta. Toda to po mnenju učenjakov ne velja za vse arktične pokrajine. General Nobile in člani ekspedicije, ki morajo prispeti do 11. t. m. v Milan že povsem pripravljeni, so sprejeli češkega učenjaka zelo prijazno in so izjavili, da mu pojdjejo vsestransko na roko.

Nova šestčlanska skupina ekspedicije je odpotovala te dni v Vandsö, da postavi velik železni drog, h kateremu privežejo zrakoplov »Italia«. 24. marca je prejel general Nobile brzojavno obvestilo, da je prva skupina ekspedicije pod vodstvom njegovega brata ing. Amadea Nobila odpotovala na sever z norveško motorno ladjo »Hobby«. Ta skupina motora pripraviti v Kingsbaju hangar za zrakoplov. Ker prvi del ekspedicije nima na razpolago radioaparata, je pričakovati od njega prvih vesti šele po prihodu v Kingsbay. Ni pa izključeno, da bodo ledene gore zadržale ladjo in da bodo morali iti Nobilovi tovariši več milj pes.

Ladja Citta di Milano je odpelala te dni iz Gibraltarja. General Nobile dobiva dan za dnem iz vseh delov sveta brzojavke, v katerih mu žele na ekspediciji obilo uspeha. Milansko prebivalstvo ga je naprosilo, da bi bil zrakoplov pred startom dostopen občinstvu. Tej prošnji je bilo mogoče ugoditi samo deloma. Tudi papež se zelo zanima za ekspedicijo na severni tečaj in je sklenil dati Nobilu blagoslovljen križ iz dragocenega lesa, ki naj bi ga položil na severni tečaj kraj italijanskih zastav. Pred svojim odhodom priredi Nobile v Rimu in v Milanu več javnih predavanj o ekspediciji. Datum odhoda ekspedicije še ni točno določen. Najbrž bo Nobile startal 13. ali 15. t. m.

Kje je glava slikarja Goya?

Ves kulturni svet se bo spominjal letos stoletnice smrti enega najznamenitejših slikarjev Francisa de Goya. Goya je bil kraljevski dvorni slikar in se je zlasti prsljavil s portreti mladih deklet in s slikami iz španskega javnega življenja. 16. aprila bo 100 let, od kar je Goya umrl. Rojen je bil leta 1764. v Fuente de Todos. Umrl je v Bourdeauxu, od koder so pozneje odpeljali njegovo truplo v Madrid, toda brez glave. Pri ekshumaciji so ugotovili, da je nekdo slikarjevo glavo ukradel.

Slikarjevo truplo so pokopali takoj drugi dan po smrti na pokopališču Chartreuse. Pokojni ni imel v Bourdeauxu sorodnikov in zato so ga položili v grobnico njegovega prijatelja Goicoecheya. Leta 1888 je dobila španska vlada dovoljenje, da sme slikarjevo truplo odkopati in prepeljati v madridski Panteon. Toda lahko si mislimo presenečenje grobarjev, ko so našli v grobu dve trupli in samo eno glavo. Na grobnici se je poznalo, da jo je nekdo odprl. Goyerjeva glava je brez sledu izgnila. Španska umetnica Brugada je izjavila, da je Goyevo glavo ukradel najbrž kak zdravnik, da bi mogel proučiti možgane znamenitega slikarja.

Aprilska šala s Trockim

Te dni so mnogi inozemski in tudi naši listi poročali, da je Trockij dne 30. marca ponoči pobegnil iz Rusije in prekoračil latiško mejo 6 km od postaje Zylupe, kjer so ga na latiški obmejni stražniki aretirali. Istočasno so nekateri ameriški listi, med njimi tudi »Newyork Herald«, poročali, da je postal Trockij žrtev atentata in da je bil ubit.

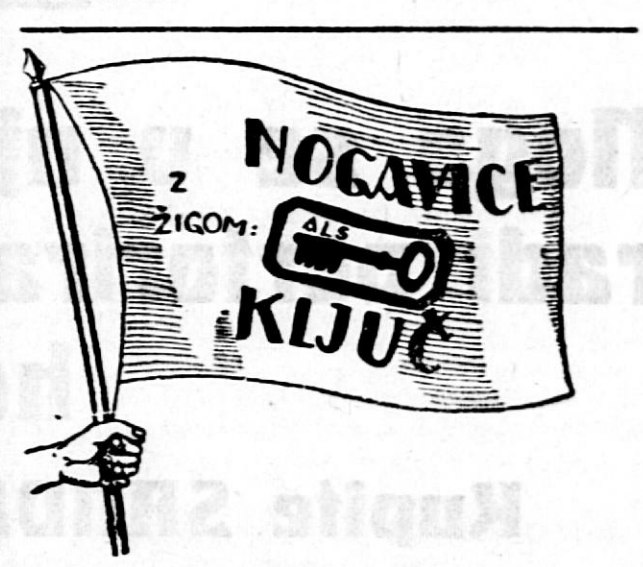
Te vesti o Trockem, o katerem se zadnje čase sploh ni pisalo, so vzbudile v inozemstvu splošno pozornost. Prvo poročilo o pobegu vodje boljševiške opozicije je objavilo glasilo ruskih emigrantov v Rigi »Segodnja«. V poročilu je bilo rečeno, da so aretirali na latiški meji ne le Trockega, marveč tudi bivšega pomočnika poveljnika moskovskega vojaškega okraja Laševiča in znanega sovjetskega vojaškega dostojanstvenika Vacetisa. Pri zaslišanju so baje vsi trije izjavili, da so hoteli dobiti vizum za Nemčijo in Francijo. Omenjeni list je doslovno pisal: Trockij je izročil zastopnikom latiških oblasti brzojavke za Suvorina in Romaina Rolanda, dalje za Rut Fischerjevo v Berlin in za Gorkega v Sorrento. V teh brzojavkah prosi Trockij svoje prijatelje, naj preskrbe njemu in njegovi ženi vizum, da bi mogla odpotovati v Nemčijo, odnosno v Francijo. Obenem jih obvešča, da se mu je posrečilo pobegniti iz sovjetske Rusije. List »Segodnja« je prinesel tudi slike Trockega, Vacetisa in Laševiča na sovjetsko-latiški meji, kjer so jih obkolili latiški obmejni stražniki.

To poročilo je bilo objavljeno dne 1. aprila. Drugi dan je pa isti list objavil kratko notico, v kateri pravi, da je priobčil v številki od prejšnjega dne po starem običaju več prvoaprilskih šal, med katere spad tudi poročilo o pobegu Trockega, Laševiča in Vacetisa iz Rusije. Tako je torej ruski list potegnil evropski tisk.

Bankovci so deževali

Bankovci dežujejo redko, toda letovišče Cannes v Franciji je včeraj doživelo to redko senzacijo. Raz okna nekake hotela so na pasante v zgodnjih jutranjih urah deževali bankovci, snopči, potem igralne znamke po 20 in 100 frankov itd. Naravno, da je bil naval pred hotelom zelo velik in da so pasanti kar pulili za denar. Nekateri, ki so bili bolj skeptični, so denar nesli lastniku hotela, ki jim je pa prijazno svetoval, naj ga obdržijo, dočim so jo drugi z denarjem jadno pobirali.

Končno je bila cela zadeva pojasnjena. To dragoceno šalo si je dovolil neki ekscentrični Američan. Mož je namreč stavil, da bo ves svoj dobiček zmetel skozi okno, če mu bo sreča ponoči v igralnici naklonjena. In tako je tudi storil.

najboljše, najtrajnejše, zato najcenejše!

Obsojen na zakonsko življenje

Pred pariškim sodiščem se je vršila te dni zelo zanimiva obravnava. Neka nadebudna boljša polovica je polila v spanju svojega moža s petrolejem in ga zažgala. Ko so jo vprašali, zakaj je to storila, je dejala, da se je moža navlečala. Toda k sreči se je moža pravčasno zbudil in tako je odnesel samo lažje opekline. Kljub temu, da ga je hotela žena odpraviti na oni svet, jo ima rad in ker nista poročena, marveč sta živila na koruzi, je izjavil, da je pripravljen poročiti se z njo. Sodišče je ženo oprostilo in mož jo je res poročil.

V francoski severni Afriki se je pripetil sličen primer. V Oranu je hotel neki Arabec umoriti svojega ljubico, češ da mu je nezvesta. Toda načrt se mu je izjalovil. Sodnik je bil pa prevdaren mož. Vprašal je Arabca, je-li ima dekleta res tako rad, da bi ne mogel preboleti, če bi se udala drugemu. Mladi Arabec je planil pokonci in v ognjevitem govoru izli pred sodnikom svoje srčne krče. Njegovo pripovedovanje, kako ljubi dekleta, je podžgalo tudi mlado Arabko, ki je skočila k sodnikovi mizi in izjavila, da ima fanta rada, čeprav jo je hotel umoriti. In sodnik je razsodil po Salomonovem zgledu. Arabca je namreč obsodil, da se mora poročiti. Ker sta pa bila oba siromašna in ker se po arabskih običajih siromaki ne smejo ženiti, je sodnik nabral med občinstvom toliko prostovoljnih prispevkov, da sta lahko mlada zaljubljenca takoj nastopila svojo kazen.

G. W. Appleton.

Skrivnost stare vojvodinje

Roman

— Res je, sem pritrdil. — edino na ta način lahko odvrnete od sebe vsak sum. Jaz bi na vašem mestu takoj obvestil hišnega posetnika in ga prosil, naj mi svetuje, kaj storiti. On mora vendar vedeti, kdo so njegovi najemniki. Policiji bi pa sporočil samo golo dejstvo in bi sploh ne omenil, kaj mislim o usodi stare vojvodinje. Sicer bi pa itak ne imelo nobenega pomena govoriti o tem, kaj se je snoči godilo med nami. Če vas na policiji vprašajo, lahko odgovorite, da vam vojvodinja ničesar ne dolguje. To bo zadostovalo.

— Prav pravite, gospod doktor. Prepustite to meni. — je dejal Mimms. — Policiji povem samo toliko, kolikor bo potrebno, da si zavarujem hrbet. Zdaj pa pojdimo iz te hiše.

Vrnili smo se v zapuščeno vojvodinjo sobo.

— Najbolje bo, je dejal Mimms. — če takoj uredimo to zadevo. Ana pojdi hitro k hišnemu gospodarju in mu povej, da bi rad takoj govoril z njim. Ta čas pa skočim na policijo.

— Jaz pa ostanem tu in če bo vaša žena tako prijazna, da mi prinese malo papirja, sestavim inventar vsega, kar je zapustila vojvodinja.

VIII.

Gospodinja mi je prinesla papir in začela sva sestavljati inventar predmetov, ki jih je zapustila vojvodinja v svojem stanovanju. Gospodinja je nazivala predmete po vrsti, jaz sem jih pa zapisoval in kmalu je bil inventar sestavljen. Pogledal sem na uro, rekoč: Z inventarjem sva se zamudila pol ure, kar je več, nego sem mislil. Danes popoldne moram še k bolnikom na dom

in pri najboljši volji ne morem počakati, da se vaš mož vrne. Napišem torej pod seznam samo svoje ime in naslov ter potrdim, da je inventar pravilno sestavljen. Če bi moral potrditi kako izjavo, ki jo podaste vi ali vaš mož na policiji, me najdete ob šestih doma. Bodite tako prijazni in povejte to policijskim uradnikom.

— Ze prav, gospod doktor. Zelo lepo je od vas da se tako zavzimate za to mučno zadevo. Oprostite meni in mojemu staremu, da sva govorila z vami tako osorno, saj veste, da sva zelo razburjena.

— Razumem, draga gospa, saj gre tudi meni usoda uboge vojvodinje na živce. Toda nikar si ne belita glave, saj bo vse dobro. Zbogom!

Zbogom, gospod doktor, in hvala lepa!

Zapustil sem Mimmsov dom in odšel po svojih opravkih.

Popoldne sem bil zelo zaposlen in ura je že odbila šest, ko sem se vrnil domov.

— Nekdo bi rad z vami govoril. — je dejal sluga, ko sem stopil v hišo.

— Kdo pa je?

— Stražmojster Davis.

Ne da bi odložil suknjo, sem stopil v svoj kabinet, kjer sem našel detektiva Davis, čigar ženo sem nedavno lečil.

— Je doma vse zdravo, Davis? — sem ga vprašal.

— Vse. — je odgovoril smeje. —

Moja žena je zdrava in tudi sinček se počuti zelo dobro. Človek bi ne verjel kako hitro neboljenček raste. Prihajam da spregovorim z vami o nočnem dogodku na Pontifex Squaru. Čudovita

storija, kaj? Kaj mislite o tem, gospod doktor?

— Ne vem, kaj bi vam odgovoril na to vprašanje. Dotično damo sem videl včeraj ponoči prvič. O poldesetih so me poklicali k nji. Bilo je že pozno in hotel sem baš zakleniti ordinacijsko sobo. Mislim, da ste vi o tem že dobro informirani.

— Da.

— In tudi o tujcu, ki je hotel z njo govoriti?

— Da. A kaj mislite vi o njem, gospod doktor?

— Ne vem. Vse, kar bi vam lahko povedal so samo domneve.

— In te so?

— Da se je stara dama skrivala pred svojimi znanci odnosno sorodniki.

— Bila je slaboumna, kaj ne?

— Ne. Mislim, da se ji ni mešalo, pač pa je bila zelo ekscentrična. Nago-

vorila mi je mnogo čenč, iz katerih sem spoznal samo toliko, da je nastal v njeni rodbini spor radi denarnih zadev. In mislim, da se bo dala s tem pojasniti vsa zadeva. Prepričan sem, da njeni sorodniki spor radi denarnih zadev. In tega cilja. Morda jim je bil potreben njen podpis in zato so prišli ponoči po njo.

— Toda njihova pot je bila presneto sumljiva. To se ne da tajiti je pripomnil detektiv. Ali mi morete pojasniti, zakaj so zlezli v njeno stanovanje skozi odprtino v zidu?

— Ne. Tudi tu si pomagam samo z domnevo.

— In kaj domnevate?

— Da so si pomagali z zvijačo, ker se niso mogli polastiti vojvodinje zakonito. Ona je tujka, Italijanka, kar menda že veste. To mi je sama povedala?

— Tako? Tega nisem vedel. In zato mislite, da —

— Da so jo ugrabili Italijani, najbrž njeni ožji sorodniki. V tem primeru ne

gre za tatvino, niti za roparski vlom, kajti v stanovanju je ostalo vse nedotaknjeno.

— Tudi ta novica me je presenetila. — Mene tudi, — sem pripomnil. — In ta okolnost me je prepričala, da je šlo neznanim vlomilcem samo za vojvodinjo.

— Hm, in vendar je to zelo čudna storija. Ali mislite, da gre za zločin, gospod doktor?

— To je odvisno od tega, kaj razumete pod zločinom. Kot rečeno, se vlomilci ničesar niso dotaknili. Stara dama menda sploh ni klicala na pomoč kajti v nasprotnem primeru bi jo bili v hiši slišali. Morda se je brez odpora udala v svojo usodo videč, da je padla v nastavljen past. Trdno sem pa prepričan, da ji niso storili nič zalega.

— Mislite, da ne?

— Ne, prav gotovo ne! To sem povedal danes opoldne tudi hišnemu gospodarju Mimmsu, a vendar sem se strinjal z njim, ko je dejal, da obvesti v lastnem interesu policijo. Kakor veste, je zapustila stara dama v stanovanju mnogo dragocenosti.

— Ki ste jih našli v seznamu, — je pripomnil detektiv. Videl sem ta seznam. Ravnali ste zelo previdno, ker ni izključeno, da pošlje vojvodinja že jutri po svoje stvari. Prav nič bi se ne čudil če je vaše naziranje pravilno. Ne vem, kaj bi mogla ukreniti v tem primeru policija? Dobili smo samo ovadbo, v kateri pa nihče ne zahteva, naj uvedemo preiskavo. Morda si je stara dama izmislila to storijo, kar je tem bolj verjetno, ker pravite, da ni povsem normalna. To bi ne bil prvi primer v moji praksi. Zato moramo biti zelo previdni. Mimms pravi, da mu vojvodinja ni dožila niti vinaria in kot rečeno ni izključeno, da kmalu pošlje po svoje stvari. Načel sem Mimmsu, naj spravi njeno

pohištvo in obleke na varno. To je vse, kar morem storiti. Dokler nihče ne vložijo tožbe z dokazi, da je bil zločin res izvršen, ali da je vsaj upravičen sum, ne more policija v tej zadevi ničesar ukreniti. Mislim sem, da bi bilo dobro ustaviti se pri vas, gospod doktor, in vas obvestiti o tem, kajti prepričan sem, da vam gre ta storija vedno bolj na živce.

— Da, res je, — sem odgovoril, — zelo sem vam hvaležen, gospod Davis. Ali vam smem ponuditi čašo bacherana?

— Ne bi škodilo, gospod doktor, toda samo požirek, — je dejal smeje.

Čez pet minut sem bil zopet sam.

Pri večerji sem se počutil bolje, nego pri obedu, kajti kot rečeno, je policijska preiskava zadeva, ki se je vsak človek po možnosti izogne. Poleg tega sem instinktivno čutil, da bi preiskava v danih razmerah ne bila umestna. Zapečatena kuverta pri mojem bankirju je bila ključ od te zagonetke in vojvodinja je bila nedvomno na varnem, kajti njeni sorodniki so pazili nanjo kakor na punčico svojega očesa, ker so dobro vedeli, da brez nje ne pridejo do usodne kuverte.

Citajte!
Naš rojak
jugoslovanski filmski umetnik
Svetislav Petrovič
ki ga imate še vsi v spominu iz filma
«ORLOV»
**pride za velikonočne
praznike**
s svojim novim razkošnim vele-
filmom
SIRENA
Kino Ideal

Sandale so obutev od nekdaš cenjena po svoji udobnosti!

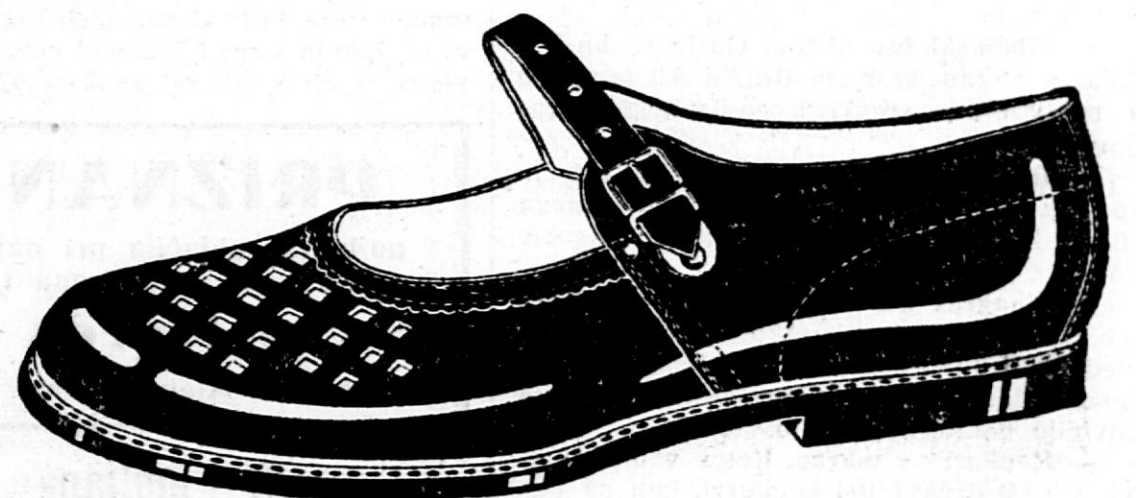
Prostost, ki jo potrebuje noga v
času vročih poletnih dni,
Vam daje naše

Sandale.

Noga se v njih lahko prosto pregiblje zaradi perforiranja se uspešno zračijo in je hoja v njih udobna.

Kupite SANDALE, te so poleti nenadomestljive!

Moške Din 129^{.-}, ženske Din 109^{.-}, otročje Din 89^{.-} in 79^{.-}.

MARIBOR
Aleksandrova c. 7

Rato

LJUBLJANA
Prešernova ul. 7

Pripravite se na našo
velikonočno slavnostno premijero
edinega filmskega umotvora-

VSTAJENJE

Po nesmrtnem romanu L. N. Tolstaja

DOLORES DEL RIO

ROD LA ROQUE

Telefon 2124.

ELITNI KINO MATICA

Razglas

Prostovoljna javna dražba manufakturnega in specerijskega blaga se bo vršila od dne 5. aprila 1928 ob 9. uri dop. dalje v gospodarski poslovalnici direktije državnih železnic ob Masarykovi cesti št. 17 (poleg skladišča Ranzinger). — Ogled blaga je dovoljen od 8. do 9. ure dop. Kupci se vabijo.

Spominjajte se Tabora!

Prodajam lahko kočijo
Ogleda se: Sv. Petra cesta 71.
634

DRUŽBA «ILIRIJA»
Premog, drva, koks
oglj. — Dunajska cesta 46,
poleg Iv. Zakotnika — Tele-
fon 2820. 108/L

Vilo ali hišo
s 3-imi ali več stanovanji v
Ljubljani — kupim proti takoj-
šnjemu plačilu — Posredovalci
izključeni. — Ponudbe s na-
vedbo cene na upravo «Sloven-
skega Naroda» pod «Dobro
ohranjena/621».

Hišni posestniki!

Če hočete imeti lepe vrtove in
dvorišča, posipajte jih z belim
dolomitnim peskom, ki vam ga
dostavi na dom K. VODNIK,
Podutik, Ljubljana VII. — Na
ročila sprejema tudi «Jeklo»,
Ljubljana, Stari trg.

Nakup zlata, srebra,
platina, bakra, modenine, cinka itd.
— Tovarna za ločenje dragih ko-
vina, Ljubljana VII. 48/T